

SCRIPTA PONTIFICII INSTITUTI BIBLICI

“ENUMA ELIŠ,”

SIVE

EPOS BABYLONICUM DE CREATIONE MUNDI

IN USUM SCHOLAE EDIDIT

P. ANTONIUS DEIMEL S. I.

PROF. ASSYR. IN PONTIF. INST. BIBLICO

CUM APPROBATIONE SUPERIORUM

ROMAE

SUMPTIBUS PONTIFICII INSTITUTI BIBLICI

—
1912

Enûma Eliš - O geneza inaintea Genezei

Comentariu de Theophyle (bibliophyle.wordpress.com/)

*Enuma Eliš este mitul creator in religiile sumero-babiloniene. Numele lui, adica Enûma Eliš este un **incipit** (primele cuvinte ale naratiunii) exact ca in Biblia Ebraica. Daca in Vechiul Testament, numele cartii este un nume arbitrar care este folosit pentru citatii (prima carte fiind “Geneza, in Biblia BOR, “Facerea”, a doua carte fiind Exodus, in Biblia BOR “Iesirea”, etc.), Biblia Ebraica (Tanakh) foloseste metoda sumero-babiloniene, numele cartii fiind citarea primelor cuvinte (**incipit**). Geneza devine Bereshit, Exodul devine Shmot, etc.*

*Descoperirea bibliotecii lui Aşurbanipal, si respectiv a cartii, in 1849 de Layard si publicarea ei in 1876 de George Smith au produs dezbatere si interpretari de toate felurile si la toate nivelurile. **Cum este posibil faptul ca Biblia sa aiba surse.** Pai este posibil si de ce nu. Deoarece sunt si om religios si istoric al religiilor sunt intrebati deseori cum explic eu acest lucru. Pai cum sa explic simplu. **Inspiratia rezida in revelatia divina, scriitorul biblic insa este un om al timpului si spatiului sau,** care a tradus prin mijloacele cunoscute lui, folosindu-se de limbajul si metaforica vremii lui. Daca am putea lua un om care a trait atunci, poate cel mai inteligent scrib si l-am ruga sa scrie despre un program de TV, sa zicem o telenovela, cine credeti ca vor fi protagonisti povesti, Marduk, Ishtar, Ea, Enlil, etc. Nu se poate altfel – limba scrisa si metaforica sunt o parte din timpul si spatiul in care traieste scriitorul respectiv. De unde putea sa se inspire sarmanul scrib antic care traia in Canan, de la “Imnurile Nibelungilor”?*

*Enuma Eliš are aproximativ **950-1000 de linii de text** cuprinse in **sapte tablete** fiecare din ele cuprinzand intre 110 si 170 de linii de text. Tableta numarul V nu a fost recuperata in Biblioteca lui Aşurbanipal, un duplicat a fost totusi descoperit in Asia Mica (Anatolia-Turcia) in ruinele orasului antic Huzirina.*

*Mitul este de fapt descrierea teogonica (theogony – geneologia zeilor in politeism) a nasterii si suprematiei zeului predominant **Marduk** cunoscut în Biblie sub numele **Bel-Merodakh**, si care incepând cu epoca regelui **Hammurabi (sec. 18 î.Hr.)**, devine zeul suprem al panteonului babilonian. Tabletele gasite in sec 7 î.Hr au o sursa in sec. 18 î.Hr. (o minoritare academica il dateaza mult mai tarziu in sec 12-14 î.Hr). Preotii babilonieni si regele Hammurabi au întreprins o reformă religioasă în primul rând ca pe una din măsurile politice de consacrare regală si de consolidare a statului, după model divin (printre alte măsuri fiind si celebrul cod juridic – Codul lui Hammurabi). Astfel, Marduk, fără a fi adus un program de monoteism teologic, era venerat în Babilon ca si zeu reorganizator al universului si ca pedepsitor implacabil al răzvrătirii, ca izvor al focului solar si al luminii, ca salvator al zeilor prin potop si ca*

unicul inițiator al creației omului. Punctul de plecare a acestui proces este crearea și apariția lui Marduk în Enuma Eliș. Cosmogonia și cosmologia Babiloniană este clar sursa prezentată și în scrierile biblice ale Vechiului Testament, singurele diferențe constau bineînțeles în existența zeilor multipli față de un singur Dumnezeu Biblic, creația “in-luptă” atât de des întâlnită în mitologiile Babiloniene, Grecești și Romane, față de creația-pasnică și benevolentă în Biblie și în sfârșit motivațiile Divine diferite în creația omului. În Mitologia Babiloniană omul este slujitorul zeilor și aceasta slujire este cauza existenței lui, față de narativul Biblic în care omul este liber de constrângere la început (în afara pomului cunoașterii) după care el primește liberul arbitru.

Tablete conținând părți din textul Enuma Eliș

*Cartea este extrem de interesantă, diverselor traduceri o fac și mai interesantă. Personal am citit-o din sursa primară, așa că pot să vă spun cu mâna pe inimă că în afară de diferențele menționate mai sus dacă citiți **Geneza 1 și 2** veți cunoaște povestea, poate merita citită numai pentru cunoașterea mai clară a **geneologiei panteonului babilonian și a cosmologiei univesului semitic.***

ENUMA ELISH: REORGANIZAREA LUMII

Din cartea „Miturile esențiale” de Victor Kernbach

Cea mai amplă și mai bine conservată cosmogonie mitografică a Mesopotamiei (titlul curent în zonă și epocă, după primele cuvinte: enuma elish — când sus) conține topite laolaltă, mituri mai vechi și mai noi, adaptate riguros unui canon teologic impus probabil de reforma politică a regelui Hammurabi¹. Firul mitic principal rezidă în actul creației lumii efectuat de zeul Marduk prin dezmembrarea monstrului Tiamat (principiul feminin al apelor sărate primordiale, deci al oceanului mondial) după despărțirea din amestecul cu apele dulci reprezentate de Apsu (principiul acvatic masculin); obârșia acestui mit se găsește în Sumer (apa primordială divină Nammu zămislește, fără intervenție bărbătească, un munte monstruos al cărui temei e glia Ki și al cărui pisc e

cerul An).

Când peste structura veche, consacrată luptei elementelor, s-a suprapus stratul teologic, ascunzând într-o alegorie politica autoritară impusă de Hammurabi în reforma sa religioasă, opera atribuită noului zeu global Marduk s-a numit a doua creație a lumii, iar poemul cosmogonic Enuma elish a început să fie recitat solemn, la fiecare an nou, de către marele preot din Babilon, în templul E-Saggila; cum anul nou cădea primăvara, cosmogonia narată se suprapunea simbolic sărbătoririi renașterii ciclice a naturii. Reorganizarea divină săvârșită de Marduk în cer trebuia, așadar, să fie considerată drept modelul arhetipal al reorganizării umane operate de Hammurabi pe pământ.

TABLITA I

Când sus cerul nu era [încă] numit, când jos pământul nu avea nume, iar Apsu cel dintru început, din care se vor naște zeii, și născătoarea Tiamat, care îi va zămisli pe toți, își amestecau în una singură toate apele lor, când pășunile nu erau înțesate, nici desișuri de trestii nu se zăreau, atunci când încă nici unul dintre zei nu se ivise, nici nu era numit cu vreun nume, nici înzestrat cu vreo ursită, din sânul acestora au fost zeii creați. Lahmu, Lahamu s-au ivit. Ei cei dintâi au avut nume. După ce aceștia au crescut și s-au împlinit, au fost zămisliți Anshar și Kishar, fiind mai presus decât ceilalți. Zilele lor au fost lungi, anii li s-au adăugat, Anu le-a fost fiu, deopotrivă, părinților săi. Anshar l-a făcut pe Anu, întâiul său născut, aidoma sieși. Tot astfel Anu zămisli pe Nudimmud, după chipul și asemănarea sa. Nudimmud a fost, pentru părinții săi, S uveranul: înțelept, cu mare chibzuință și vânjos în putere, mai puternic chiar decât Anshar, care îl zămislise pe tatăl său, el era fără pereche printre zei, care erau tovarășii lui. Atunci zeii, tovarășii lui, s-au unit întru totul și, ațâțați, au buimăcit-o pe Tiamat, au tulburat sânul Tiamatei cu larma lor, au vârât groaza în lăcașurile de sus, și Apsu n-a auzit potolindu-se răcnetul lor. Deși Tiamat rămăsese mută în fața lor, de faptele lor îi era silă: purtarea lor nu era bună, chiar dacă erau binevoitori.

Atunci Apsu, zămisliitorul marilor zei, îl chemă pe Mummu, crainicul său, și îi spuse: «Mummu, crainic ce încânți inima mea, vino și hai s-o căutăm pe Tiamat!» Ei purceseră și lângă Tiamat poposiră.

Și ținură sfat cu privire la zei, întâii lor născuți. Luând cuvântul, către Tiamat grăi cu voce tăioasă: «Mi-e silă de purtarea lor, ziua eu stau fără odihnă, noaptea fără somn. Vreau să nimicesc, să spulber zarva lor, ca să domnească liniștea și noi amândoi să putem dormi!» Când Tiamat auzi aceste cuvinte, ea izbucni de mânie și răcni la soțul ei. Ea țipă dureros, furioasă că era singură, și strecură îndoiala în inima lui: «De ce să nimicim ceea ce am făurit tot noi? Oricât de aducătoare de mâhnire le-ar fi purtarea, să fim îngăduitori!» La rândul său, Mummu vorbi spre a-i da dreptate lui Apsu. Vorbele lui Mummu au fost ale unui sfetnic lipsit de bunăvoință: «Spulberă, părinte, zarva acestei purtări, ca să ai ziua odihnă iar noaptea somn!» Auzindu-l, Apsu se învioră, i se lumină

fața la tot răul ce îl gândise împotriva zeilor, a fiilor săi. El cuprinse cu brațul grumazul lui Mummu, care se așază pe genunchii lui ca să-l sărute.

Tot ce chibzuseră dânșii în adunarea lor fu spus zeilor — întâilor născuți. Când pricepură, zeii se cutremurară de deznădejde, apoi se cufundară în tăcere și rămaseră muți. Dar cel mai vioi la minte, înțeleptul, dibaciul Ea, care știe orice, făuri un plan pentru scăparea lor. El urzi și puse la cale un plan întreg împotriva lui Apsu. Curatul său descântec îl făcu, dibaci, să aibă toată puterea asupra-i. Dădu glas [acestui descântec] și (pe Apsu) îl domoli între ape; îl cuprinse somnul și el adormi adânc. Ea îl sili pe Apsu să adoarmă și să fie cuprins de somn, în vreme ce Mummu, sfetnicul, stătea țeapăn de nesomn. Atunci Ea îl dezbracă, îi scoase coroana, îi răpi această splendoare dumnezeiască și și-o puse sieși pe cap. îl înlănțui pe Apsu și îl osândi la moarte.

Il întemnița pe Mummu și trase zăvorul după el. Apoi, peste Apsu, el își alege lăcașul; îl înșfacă pe Mummu și îl vârî în ștreang. După ce i-a ferecat în lanțuri și i-a supus pe cei ce voiseră să-i pricinuiască vătămare, Ea se ridică în triumf peste vrăjmașii săi și, senin, se odihni în iatacul său; și numindu-și Apsu acest [iatac], el își hotărî altarele în locul acela, întemeind pentru sine sfânta sfintelor.

Ea, împreună cu soața sa Damkina, își statornici acolo mărirea regală. În acest sanctuar al destinelor, în sfântul locaș al chipurilor dintru început, cel înțelept între înțelepți, cel mai învățat dintre zei, Domnul — fu zămislit, în sânul lui *Apsu*² se născu Marduk, din sânul precuratei Apsu se născu Marduk. Ea, părintele său, îl zămislise și Damkina, muma sa, l-a născut.

El supse la țâța zeitelor. Straja care l-a străjuit îl umplu de măreție grozavă. Măreață îi era statura, sclipitoare privirea, bărbătească nașterea sa; dintotdeauna a fost el vânjos. Văzându-l Anu, cel care îi zămislise tatăl, s-a înveselit, s-a luminat și inima i s-a umplut de bucurie. Ca să ajungă desăvârșit, a avut parte de o îndumnezeire fără seamăn și mai presus de ceilalți a fost preamărit, în toate fiind mai presus decât ei: uluitor de minunată era statura lui mare, cu neputință de socotit cu gândul și greu de închipuit! Patru erau ochii lui, patru urechile sale. Când își mișca buzele, țâșneau văpăi de foc. De patru ori îi era mai puternic auzul și tot așa ochii săi vedeau totul în orișice. Preamărit printre zei, el avea statura mai înaltă și mădulare uriașe avea din naștere, mai presus ca oricare: «Mariyutu, Mariyutu, fiu al Soarelui, Soare al zeilor!» înveșmântat în splendoarea celor zece zei, semeț își împodobise capul, și cincizeci de spaime se îngrămădiseră pe el. Atunci Anu zămislî și născu patru vânturi, pe care i le dădu în mână. El a creat pulberea, silind furtuna s-o poarte; și talazul tot el îl stârni ca s-o tulbure pe Tiamat; tulburată, Tiamat s-a zbătut cu neliniște ziua și noaptea, [iar] zeii erau bătuți de vânturi fără răgaz. În sinea lor, ei au urzit un gând rău și mumei lor Tiamat așa i-au vorbit: «Când pe îndrăgitul tău Apsu ei l-au ucis, tu n-ai sărit să-l ajuți, ci ai rămas tăcută. Uite că Anu a făurit patru vânturi de groază, sânul tău e tulburat cu totul și noi nu putem să dormim. Oare nu l-ai simțit în inima ta nici pe îndrăgitu-ți Apsu, nici pe Mummu cel aruncat în lanțuri? însingurată, numai tu ai rămas. Nu ești tu maica noastră? Tu te zbați, cuprinsă de tulburare! Și noi, care am rămas fără căpătâi, oare nu-ți mai suntem dragi? [Uite, de nesomn] ochii noștri sunt arși. Ridică-ne jugul [ce ne apasă] fără

încetare, să putem și noi o dată dormi! înfrân[ge-i pe ei], răzbună-i pe Apsu și Mummu, [învinge-ne dușmanii], prefă-i în năluci!»

Tiamat fu încântată de aceste cuvinte: [«Cum chiar voi v-ați gândit] să stârnim furtuni!»] [Și mai veniră] în tabăra ei zeii [care urziseră] răul împotriva zeilor, zămislitorii lor. Ei veniră [grămadă], se repeziră alături de Tiamat, furioși, având numai gânduri rele, zi și noapte fără oprire, și sunt gata de luptă, tropăind de turbare. Ei țin sfat să chibzuiască războiul. Muma lui Hubur, care plăsmuiește orșice chipuri, făcu pe deasupra arme de neînvins, născu șerpi uriași, cu dinți ascuțiți, cu fălci necruțătoare și cu venin în loc de sânge ea umplu trupurile lor; înfășură în spaime dragoni furioși, îi încarcă de splendoare, făcându-i aidoma zeilor: «Facă-se nevăzute căile înfiorării, și când aceștia se vor năpusti, să nu dea îndărăt!» Și ea scoase la iveală [hidra] Bashmu, pe dragonul sălbatic și pe Lahamu, leii-cei- mari, câinii-spumegânzi, și pe omul-scorpion, arțăgoșii demoni ai furtunilor, pe omul-pește și capricornul, având cu toții arme necruțătoare și fiind neînfricați în bătălie. Atotputernice îi sunt dorințele și neînduplecate. Și în adaos ea a plăsmuit unsprezece [monștri] în locul lui Apsu. Dintre zeii care erau întâii ei născuți și alcătuiau neamul ei, dânsa îl înalță pe Kingu, anume pe el îl făcu ea mai mare peste ceilalți; ea dădu pe mâinile lui căpitănia oștirii, rânduielile neamului, ridicarea armelor pentru luptă, năvala de asalt și rangul de împărțitor suprem al prăzilor de război, și îl așeză în scaunul cu măciulii. «Am rostit pentru tine un descântec, te-am făcut cel mai mare în adunarea zeilor, ți-am încărcat mâna de putere domnească asupra tuturor zeilor. Fii așadar cel mai mare, iar mie singurul soț!

Preamărească-se numele tău mai presus de al tuturor Anukki³!» Dânsa îi dădu tăblița destinelor și o atârnă pe pieptul lui: «Fie neschimbate poruncile tale și statornice [cuvintele ce le rostești]!» îndată ce Kingu a fost preamărit și a dobândit dumnezeirea supremă, astfel [le-a statornicit] zeilor, fiilor săi, soarta: «Vorbele gurii voastre [să stingă] focul, veninul vostru îngrămădit să zădărnicească puterile covârșitoare!»

Tablita II

Când Tiamat săvârși întreaga măsură a lucrării sale, ea rânduie bătălia împotriva zeilor, vlăstarele ei; spre [a-l răzbuna] pe Apsu, Tiamat săvârși răul ea însăși. Lui Ea i se dezvălui cum își înarmase ea bătălia. Auzind asemenea veste, Ea păstră liniștit tăcere și stătu fără a scoate o vorbă. După ce, chibzuind, i potoli mâhnirea, el se îndreptă spre Anshar, părintele său. Aflându-se dinaintea lui Anshar, a tatălui care îl zămislise, i-a spus vorbă cu vorbă tot ce urzise Tiamat: «Tată, Tiamat — cea care ne-a născut — ne urăște. Ea și-a alcătuit o ceată și turbează de furie. Toți zeii s-au îndreptat către ea și i s-au alăturat până și cei zămisliți de tine; în jurul Tiamatei s-au înghesuit cu toții,] grămadă. Infuriați și numai cu gânduri rele, ei duc o bătălie fără răgaz, zi și noapte, tropăind și turbând. Au ținut sfat spre a se pregăti de război. Muma lui Hubur, cea care a făurit toate formele, pe deasupra a mai făcut și arme fără greș,] a fătat șerpi uriași, cu colți ascuțiți,

cu fălci neînduplecate, și cu venin în loc de sânge a umplut trupurile lor, a împodobit cu spaime dragoni furioși și i-a încărcat de splendoare, făcându-i să pară aidoma zeilor: „Facă-se nevăzute căile înfiorării, și când aceștia se vor năpusti, să nu dea îndărăt!” Și ea a scos la iveală! [hidra] Bashmu, pe dragonul sălbatic și pe Lahamu, leii-cei-mari, câinii-spumegânzi și pe omul-scorpion, arțăgoșii demoni ai furtunilor, pe omul-pește] și capricornul, toți cu arme necruțătoare și neînfricoșați. Atotputernice îi sunt! dorințele și neînduplecate. Și în adaos ea a plăsmuit unsprezece [monștri] în locul lui Apsu. Dintre zeii care erau întâii ei născuți și alcătuiau neamul ei, dânsa l-a înălțat pe Kingu, anume pe el l-a făcut ea mai mare peste ceilalți; a dat pe mâinile lui căpitănia oștirii, rânduielile neamului, ridicarea armelor pentru luptă, năvala de asalt și rangul de împărțitor suprem al prăzilor de război, și l-a așezat] în scaunul cu măciulii: „Am rostit pentru tine un descântec, te-am făcut cel mai mare în adunarea zeilor, și-am încărcat mâna de putere domnească asupra tuturor zeilor. Fii, așadar, cel mai mare, iar mie singurul soț!

Preamărească-se numele tău mai presus de al tuturor Anukki!” Dânsa i-a dat tăblița destinelor și a atârnat-o pe pieptul lui: „Fie neschimbate poruncile tale și statornice [cuvintele ce le rostești]!” îndată ce Kingu a fost preamărit și a dobândit dumnezeirea supremă, astfel [le-a statornicit] zeilor, fiilor săi, soarta: „Vorbele gurii voastre [să stingă] focul, veninul vostru îngrămădit să zădărnicească] puterile covârșitoare!”».

[Anshar, ascultând] vestea că (Tiamat) se înfuriase atât, [își lovi coapsa] și își mușcă buza. [Tulburat era] sufletul său, iar inima sa — fără odihnă.) [Vorbindu-i lui Ea], întâiului său născut, el izbucni în strigăt: «[Tu îi vei fi] în luptă vrăjmaș. Tu vei îndura [uneltirile] pe care ea le va urzi în jurul tău, [tu l-ai legat în lanțuri pe Mummu], tu l-ai ucis pe Apsu; unde [să găsim pe cineva afară de tine] care să se împotrivescă înfuriatei [Tiamat]?»

.....(lacună).

Ea luă cuvântul [și zise]: «[Tu], inimă de nepătruns, care hărăzești soarta, [cine] are puterea de [a crea] și a distruge, [o, Anshar, inimă] de nepătruns, [care] hărăzești soarta, [cine] are puterea [de a crea și a distruge, de a înfăptui] ceea ce ai rostit, întocmai așa precum și noi dorim?» (text deteriorat).

Fiului său [Anu] i-a spus aceste [cuvinte]: «[Fiule], iată arma de moarte a vitejilor, a cărei putere e [mare] și necruțătoare lovitura. Așadar să te înfățișezi la Tiamat, ca să se potolească sufletul ei și inima să i se moaie. Dacă ea nu ascultă cuvintele tale, roag-o stăruitor în [numele] nostru să se potolească!»

Când [Anu] auzi chemarea părintelui său Anshar, porni la drum spre Tiamat și își urmă calea. Anu merse acolo. Când pricepu gândul pe care îl avea Tiamat, [teama i se cuibări în] piept, și el se întoarse din drum. [El se înapoie la] Anshar, părintele care-l născuse, [și luând cuvântul] îi zise: «Tată, n-am fost în stare; ea e mai [tare] ca mine»

.....(lacună).

Anshar rămase tăcut și, privind în pământ, gemu, [întors] către Ea, clătină din cap. S-au adunat laolaltă toți Igigi⁴, toți Anukki; buzele lor s-au strâns și [ei așteaptă șezând] în tăcere; nici un zeu nu vrea să se întoarcă acolo ca s-o înfrunte pe Tiamat, [nici unul]

nu va scăpa cu viață! Anshar, părintele marilor zei, [se întreba dacă] acela a cărui inimă e gata să dea ajutor, ca unul din același oraș ori din aceeași țară, nu va fi Marduk cel viteaz care să iasă biruitor în luptă? Ea îl chemă (pe Marduk) în taină și îi spuse dorința inimii sale: «Marduk, ascultă povața tatălui tău: tu, fiule, care-mi vei bucura inima, apropie-te de Anshar, vorbește-i [stăruind] pentru bătălie, stai drept; văzându-te, el se va liniști!» Domnul se înveseli la cuvintele tatălui său. El se apropie, ținându-se drept în fața lui Anshar. Când Anshar îl văzu, inima i se umplu de încântare. El îl sărută pe buze și își alungă teama: «Părinte, nu sta tăcut, deschide buzele tale, eu vreau să mă duc să împlinesc tot ceea ce inima ta [dorește]; care ins a ațâțat bătălia împotriva ta?» «Fiule, Tiamat care este femeie va porni înarmată împotriva-ți!» «[Părintele meu] ziditor, înveselește-te și fii bucuros, în curând tu vei fi acela care va zdrobi [ceafa] Tiamatei; [Anshar], ziditorul (meu), înveselește-te și fii bucuros, în curând tu vei fi acela care va zdrobi [ceafa] Tiamatei!» «[Du-te], fiule care cunoști toată știința și potolește-o pe Tiamat cu descântecul tău cel sfânt, purcede iute înainte în carul furtunilor!

[Dar dacă] ea nu va putea fi gonită, întoarce-te înapoi!» Domnul fu fericit de cuvintele părintelui său, inima lui era bucuroasă și îi spuse tatălui său: «Dacă eu însumi se cuvine să fiu răzbunătorul vostru, dacă trebuie anume eu s-o înlănțui pe Tiamat ca să vă scap vouă viața, adunați-vă în sfat și întăriți-mi temeinic ursita; în [sala sfatului] Upshukinnaku, toți laolaltă, așezați-vă veseli și fie ca eu, prin porunca mea, în locul vostru, să-mi hărăzesc mie însumi destinul; fie ca nimic din tot ce voi făuri eu însumi să nu poată fi schimbat, nimic să nu se poată înlătura sau preface din oricare poruncă a buzelor mele!»

Tablita III

Anshar luă cuvântul și crainicului său Kaka îi spuse aceste vorbe: «Kaka, tu, crainicul meu care îmi desfătezi inima, vreau să te trimit la Lahmu și Lahamu; tu ești dibaci când deslușești și puternic când cuvântezi. Adună în fața mea zeii, părinții mei, să fie aduși aici toți zeii, pentru ca ei să-și dezlege limba, să șadă la ospăț, să mănânce grâne, să se adape cu bere tare, și lui Marduk, răzbunătorul lor, să-i hărăzească ursita.

Pornește, du-te, Kaka, înfățișează-te lor și rostește-le întocmai ceea ce am să-ți spun: Anshar, fiul vostru, este cel care mă trimite, eu sunt cel pe care l-a însărcinat să vă aducă solia lui tainică; [iat-o]: Tiamat, cea care ne-a născut, ne urăște. Ea și-a alcătuit o ceată și turbează de furie. [...]

L-am trimis împotriva ei pe Anu, dar el nu i s-a putut împotrivi. [Chiar și] lui Nudimmud i-a fost frică și s-a întors îndărăt. Marduk, cel mai înțelept dintre zei, fiul vostru, vrea să se ducă acolo, el s-a hotărât dintr-o dată să purceadă spre a o înfrunța pe Tiamat. [Dar iată] cuvintele pe care mi le-a spus el: „Dacă eu însumi se cuvine să fiu răzbunătorul vostru, dacă trebuie anume eu s-o înlănțui pe Tiamat ca să vă scap vouă viața, adunați-vă în sfat și întăriți-mi temeinic ursita. In [sala sfatului] Upshukinnaku, toți laolaltă, așezați-vă veseli și fie ca eu, prin porunca mea, în locul vostru, să-mi

hărăzesc mie însumi destinul; fie ca nimic din tot ce voi făuri eu însumi să nu poată fi schimbat, nimic să nu se poată înlătura sau preface din oricare poruncă a buzelor mele!" Veniți aici în grabă și încredințați-i fără zăbavă propriul vostru destin, spre a putea el merge să înfrunte pe groaznicul vostru vrăjmaș».

Kaka purcese la drum și merse de-a dreptul către [sălașele] zeilor Lahmu și Lahamu, părinții săi. El se prosternă, sărută țărâna dinaintea lor, apoi se sculă și, stând drept, le grăi: «Anshar, fiul vostru, este cel care mă trimite pe mine, cel pe care l-a însărcinat să vă aducă solia sa tainică; iat-o: Tiamat, cea care ne-a născut, ne urăște. Ea și-a alcătuit o ceată și turbează de furie. [...] Veniți aici în grabă și încredințați-i fără zăbavă propriul vostru destin [lui Marduk], ca să poată porni să-l înfrunte pe groaznicul vostru vrăjmaș».

Auzind [acestea], Lahmu și Lahamu izbucniră în strigăte puternice, iar toți se văitară îndurerați: «Ce s-a putut [petrece] neobișnuit, încât [Tiamat] să hotărască astfel în ce ne privește pe noi ? Noi nu știm ce anume a săvârșit ea!» Alergând de-a valma, porniră (către Anshar) toți zeii cei mari care hotărăsc [soarta]. Ei ajunseră în fața lui Anshar, se umplură de bucurie, se îmbrățișară unii cu alții, [se așezară] la sfat, își dezlegară limba, [luară loc] la ospăț, mâncară grâne, se adăpară cu bere tare și își umplură coarneau cu dulce licoare. Trupurile lor erau ghiftuite ca să mai fi băut bere, erau moleșiți cu toții, inima lor era veselă; [și atunci] lui Marduk, răzbunătorului lor, ei îi hotărâră soarta.

Tablita IV

Si I se clădi o estradă princiară și acolo, de față cu părinții săi, se așeză dânsul spre [a primi] suveranitatea. «Iată, [îi spuseră ei], tu ești cel mai de seamă printre zeii cei mari, ursita ta nu are pereche, poruncile tale sunt [ca ale lui] Anu; o, Marduk, iată-te cel mai de seamă dintre zei, ursita ta nu are pereche, poruncile tale sunt [ca ale lui] Anu!» [...]

[Zei] se bucurară și îl slăviră [cu aceste cuvinte]: «Da, Marduk este regele!»; îi mai dădură sceptrul, tronul și semnul regal, îi dăruiră o armă fără pereche care abate dușmanii din drum [și îi spuseră]: «Purcede și curmă viața în Tiamat, și în locuri neștiute de nimeni sângele să i-l poarte vânturile!»

Când zeii-părinți îi hotărâră [astfel] Domnului soarta, ei îl cruțară de calea uceniciei și a supunerii. El își ciopli un arc și drept armă și-l hărăzi, încercă săgeata, întinse coarda. (Apoi), înălțând buzduganul divin, și-l prinse la dreapta în șold, și alături atârnă arcul și tolba, dinaintea sa puse fulgerul, și trupul și-l umplu cu văpaie arzătoare, făcu o rețea ca s-o împrejmuie pe Tiamat prinzând-o înăuntru, și așeză în patru unghiuri, așa încât nimic din ea să nu scape, vântul-de-miazăzi, vântul-de-miazănoapte, vântul-de-răsărit și vântul-de-apus; strânse rețeaua care era darul părintelui său Anu, apoi făuri vântul rău, furtuna, vârtejul, vântul împătrit, vântul înșeptit, vântul pustiitor și vântul-fără-pereche. Vânturile acestea le-a slobozit toate șapte odată; ele izbucniră din spatele

său pentru a tulbura sânul Tiamatei.

Domnul ridică Potopul, arma sa cea preaputernică. În carul aducător de groază el sui pe necruțătorii demoni-furtuni și înhamă un atelaj împătrit: «Ucigătorul», «Neînduplecatul», «Strivitorul», «Sprintenul»; buzele lor sunt desfăcute, dinții lor sunt purtători de otravă, ei nu cunosc oboseala, ei au fost învățați să doboare. La dreapta sa el puse temuta Luptă și Bătălia, la stânga Asaltul care împrăștie pe toți cei uniți în cârdășie. El și-a pus o platoșă, [trezind] spaima, iar pe coif (și-a pus) splendoarea [cu raze de] groază.] Urmându-și drumul cel drept și mergând înainte, Domnul purcese spre Tiamat, care izbucnise de furie. Între buzele sale el ținea formula magică și în mână strângea iarba care stinge otrava. În ziua aceea, alergau împrejurul său; alergau zeii, alergau împrejurul său zeii, părinții săi, zeii alergau! Apropiindu-se, Domnul privește în genunile Tiamatei și deslușește planul lui Kingu, soțul ei. Dar, privind-o, mersul îi șovăie, duhul îi slăbește, mișcările lui ajung fără noimă! Când zeii, aliații săi și ajutoarele sale și-au văzut astfel eroul și căpetenia, li s-a tulburat văzul. Tiamat își slobozi formula ei magică, și ceafa nici nu și-o întoarse măcar, iar de pe buzele ei, ca de la o făptură sălbatică, ies trâncăneli mincinoase

.....(textdeteriorat).

[Ridicând] Potopul, preaputernica-i armă, Tiamatei, care se arăta îndatoritoare, Domnul îi răspunse la fel: «De ce chipul tău dă la iveală simțăminte bune, în vreme ce inima ta nu cugetă decât la izbucnirea prăpădului?, [Din pricina ta] fiii s-au înstrăinat, și-au amăgit părinții, și chiar tu, muma lor, urăști îndurarea. Tu l-ai ridicat pe Kingu întru [cinstea] de a-ți fi soț; fără să fii avut el vreun drept, l-ai înzestrat cu puterea de zeu suprem, împotriva lui] Anshar, a regelui zeilor, n-ai asmuțit decât relele, iar față de părinții mei, zeii,] ai dat dovadă de ticăloșie. Să fie gata ostile tale să-și încingă armele.

Apropie-te pentru ca noi amândoi, tu și cu mine, să ne batem în duel!»

Auzind aceste cuvinte, ea se arată ca o bezmetică și își pierdu judecata. Ea, Tiamat, izbucni cu atâta furie în răcnete, încât amândouă pulpele ei tremurară; până la glezne! Ea își rostește descântecul, își sloboade, își sloboade formula magică, iar zeii bătăliei își zăngăne armele. Întâlnindu-se Tiamat și cel mai înțelept dintre zei, Marduk, pornesc duelul și în luptă se opintesc unul în altul. Domnul își desfășură rețeaua și o acoperi [pe Tiamat], asmuți împotriva ei vântul rău care stătuse în spate. Când Tiamat își deschise gura să-l înghită, (Marduk) stârni vântul rău ca s-o împiedice de a-și mai strânge buzele și vânturile îi umplură furioase tot trupul, pânțelele i se umflă și atunci ea își deschise larg gura. [El] ținti o săgeată, îi spintecă burta, îi sfâșie vintrele și o despică în două. Măcelărind-o astfel, îi puse capăt vieții, azvârli jos cadavrul și se sui peste el. După ce a ucis-o pe căpetenia lor Tiamat, oștenii ei alergară care încotro, ceata ei se risipi și zeii care îi erau ciraci și ajutoare se cutremurară de frică și se întoarseră din drum, fugind ca să scape cu viață. Inconjurându-i peste tot fără a le lăsa vreo putință de scăpare, (Marduk) îi ferecă și le sfărâmă armele. Au fost aruncați în plase, puși să zacă în năvoade, surghiuniți prin cotloane; înăbușindu-se în gemete, ei își primiră pedeapsa și rămaseră zăvoriți în temnițe. Cât despre cele unsprezece făpturi ce fuseseră acoperite de spaime, haita de demoni care mersese laolaltă de-a dreapta (Tiamatei), el le prinse cu

arcanul și le ferecă brațele în lanțuri și, pentru [patima] lor războinică, le calcă în picioare. Iar pe Kingu, care era cel mai mare dintre ei, îl legă în lanțuri și îl socoti potrivit cu numărul zeilor morți. El îi luă tăblița destinelor ce pe nedrept o purtase acela, o pecetlui cu pecetea sa și și-o prinse pe piept. După ce i-a înlănțuit și supus pe cei care voiseră să-l vatăme și, ca un taur, l-a doborât pe obraznicul său vrăjmaș, iar asupra dușmanilor săi a statornicit deplin triumful lui Anshar, după ce a împlinit dorința lui Nudimmud, el, viteazul Marduk, îngărămădindu-și stăpânirea peste zeii legați, se întoarse din nou spre Tiamat, pe care o ferecase în lanțuri.

Domnul calcă în picioare temeiurile Tiamatei. Din cumplitul ei hoit el smulse țeasta, iar sângele din vinele ei tăiate vântul-de-miazănoapte îl duse în locuri neștiute.

Privind acestea, părinții lui se înveseliră și tresăltară de bucurie și îi aduseră daruri.

Potolit, Domnul privește leșul Tiamatei; el vrea să împartă dihania, să plăsmuiască [din ea] lucruri frumoase. O despică în două, ca pe un pește uscat, desfăcând o jumătate cu care căptușește cerul; trage hotarul, așază străjile și le dă poruncă să împiedice ieșirea apelor ei. Apoi el străbătu cerurile, cercetă locurile de zidire și statornici, față în față, locul potrivit al lui Apsu, sălașul lui Nudimmud. Domnul, măsurând forma lui Apsu după chipul său, întemeie un templu mareț, Eshara; marele templu Eshara, pe care îl făuri, au fost cerurile unde îi puse pe Anu, pe Enlil și pe Ea⁵ să se așeze în sfintele lor locuri.

Tablita V

(Marduk) făuri sălașe [cerești] pentru zeii cei mari, puse în locurile cuvenite stelele, chipurile lor [astrale], în perechi gemene. El statornici anul, îi mărgini hotarele și pentru fiecare dintre cele douăsprezece luni așază câte trei stele. După ce a hotărât durata anului, el a întemeiat locașul stelei polare, spre a hotărnicii legăturile dintre stele, așa ca nici una din ele să nu facă greșeli și să nu fie fără băgare de seamă, iar în preajma acestei [stele polare] așază locașurile lui Enlil și lui Ea. El deschise porți din două laturi ale cerului, puse acolo zăvoare puternice, în dreapta și în stânga. În pântecul Tiamatei, el arcui înălțimile cerului. Il puse pe Nannar să strălucească (acolo) și îi încredinț noaptea. Il hărăzi (să fie) giuvaierul nopții, ca să numere zilele pe care în fiecare lună, fără sfârșit, va avea să le însemne cu discul său: «Când începutul lunii înalță peste țară, tu îți vei arăta cornul strălucind ca să numeri șase zile; în ziua! a șaptea discul tău să fie jumătate, încât a cincisprezecea zi să fie semnul de cumpănă al miezului fiecărei luni; apoi, când Soarele te va privi din temelia] cerului, să te subțiezi și să descrești cu măsură îndărăt; în ziua când te faci nevăzut, apropie-te de calea Soarelui; cu el [sorocul] zilei a treizecea să însemne] o cumpănă nouă»

.....(lacună).

După ce [i-a hotărât lui Shamash⁶ socoteala] zilelor și [a rânduit] paznici ai zilei și ai nopții, [Marduk a adunat] balele Tiamatei și a făurit [din ele zăpada și gheața]. El

condensa norii și stropi [cu ploaie pământul]. Sieși își hărăzi și păstră în mâna sa asmuțirea vânturilor, pornirea ploii, lăsarea frigului, fumegarea cețurilor, împrăștierea salivei Tiamatei. El așeză capul ei, îngrămădi [un munte] deasupra, [și atunci] izvoare se deschiseră și apa vie începu să curgă; din ochii ei, el slobozi Eufratul și Tigru; astupându-i nările, el le păstră ca [țarină de arătură]. Pe pieptul ei îngrămădi munții îndepărtați și făcu crăpături prin care să țâșnească apa izvoarelor. Coada ei o încovoie și legă Marele Nod⁷ ca sa [înfrâneze] sub picioarele sale [puhoiul] lui Apsu. [îi așeză] crupa cu care propi cerurile. [Din jumătatea Tiamatei] făcu bagdadia și reazemul pământului ...înăuntrul Tiamatei scurse nisipul. El își desfășură rețeaua, o desfăcu de tot, întocmind cerurile și pământul, [le înnodă] legăturile spre a le ține trainic împletite.

După ce hotărî ceremonialul și așeză dregătoriile, el întocmi lanțurile pe care le dădu în păstrarea lui Ea. Aduse tăblița destinelor pe care o luase de la Kingu și, ca însemn al rangului, i-o înmâna lui Anu, dăruindu-i-o. Rețeaua de bătălie pe care o atârnase fu desfăcută. Ii duse în fața părinților săi [pe cei doi zei captivi]. Cât privește cele unsprezece fapte făcute de Tiamat..., armele lor au fost sfărâmate iar [făpturile] ferecate la picioarele lui; el făuri efigii și le încrusta în poarta lui Apsu, pentru ca acesta să fie în viitor semnul de neuitat [al victoriei]. Când zeii văzură [acestea], ei se bucurară veseli în inima lor, Lahmu și Lahamu, [ca și] toți părinții ceilalți. Anshar îl sărută și de față cu toți îl slăvi ca pe un rege. Anu, Enlil și Ea îi mulțumiră prin daruri... Damkina, maica sa, scoase un țipăt de bucurie înspre el și îi străluci fața ca [o mărturie] a hatârului [ce i se făcuse]. Zeului Usmu, care duse darurile sale într-un loc tainic, îi făcu hatârul să fie crainicul lui Apsu și să vegheze altarele.

Strânși laolaltă, Igigi cu toții se prosternară dinaintea sa, [și toți] Anunnaki, atâți câți sunt, îi sărutară picioarele, și toți zeii [se alăturară] spre a-l adora, aruncându-și nasul (la pământ); [sculându-se apoi] în picioare, s-au închinat [și au spus]: «Iată regele!»

.....(lacună).

El se înveșmânta cu veșmântul său princiar, cu nimbul regal, cu coroana temutei maiestăți. El înălță arma dumnezeiască, apucând-o cu mâna dreaptă, [iar în cea] stângă ținu cu putere [sceptrul domnesc...].

Lahmu și Lahamu [...] luară cuvântul și zeilor le vorbiră Igigi: «Mai înainte, Marduk a fost fiul nostru cel preaiubit, acum el este regele vostru. Ascultați poruncile lui!» [...]

Tablita VI

Marduk, auzind chemarea zeilor, hotărî să făurească o lucrare frumoasă. Cu glas tare el îi vorbește lui Ea și îi spune ceea ce își zisese în sine: «Vreau să fac o rețea de sânge, să întocmesc un schelet de oase și să înalț o ființă omenească al cărei nume să fie acela de Om! Vreau să plăsmuiesc [această] faptură omenească, [acest] Om, pentru ca, având el povara slujirii zeilor, aceștia să se afle în pace. Tot astfel, vreau să îmbunătățesc

rânduiala zeilor și, cinstiți deopotrivă, ei să fie despărțiți în două tagme!»

Răspunzându-i, Ea rosti aceste cuvinte și, cu privire la domolirea zeilor, îi mărturisii acest gând: «Să fie jertfit unul singur dintre zei, să fie nimic [numai] el, spre a se întemeia omenirea! Unească-se deci marii zei, iar vinovatul să fie jertfit, ca să rămână în ființă ceilalți!» Marduk îi adună pe zeii cei mari, le vorbi cu blândețe și le dădu porunci. Zeii, cinstindu-l, îi ascultă poruncile. Rege fiind, el rostește aceste cuvinte către toți Anunnaki: «Adevărat este, fără îndoială, că mai întâi pe voi v-am numit, vorbiți deci cu mine în cuvinte fățișe: cine-i acela care a urzit băătăia, a stârnit răzvrătirea în Tiamat și a dezlănțuit războiul? Să-mi fie adus cel care a urzit băătăia, am să-l fac să-și primească osânda, iar voi veți rămâne în pace!» Zeii cei mari, Igigi, așa i-au răspuns lui, Regelui zeilor din Cer și de pe pământ, sfetnicului zeilor, Domnului lor: «Kingu este cel care a urzit băătăia, el a stârnit răzvrătirea în Tiamat și a dezlănțuit războiul!» Acela fu legat în lanțuri; fu adus și ținut înaintea lui Ea; i se dădu osânda: i-au deschis vinele sângelui. Din sângele lui, (Ea) făcu omenirea și pe zei îi descarcă de povară⁸. După ce înțeleptul Ea a făurit omenirea și a pus-o în slujba zeilor, silind-o să-i slujească pe zei — o lucrare ca asta e cu neputință de închipuit, numai prin dibăcia lui Marduk a fost în stare Nudimmud a o face — ca rege al zeilor, Marduk împărți pe toți Anunnaki [prin lume], aici sus și dincolo jos. El îi hărăzi lui Anu (dreptul) de a-i fi ascultate poruncile. Trei sute dintre ei așeză în ceruri ca străji, și la fel statornici rânduiala pământului: în ceruri și pe pământ el așeza șase sute de zei. După aceea (Marduk) statornici toate legile și tuturor aceste Anunnaki din cer și de pe pământ le dădu (fiecăruia) rostul său. Anunnaki, luând cuvântul, grăiră către Marduk, Domnul lor: «Acum, Doamne, că ai statornicii liberarea noastră, care va fi semnul smereniei noastre față de tine? Iată, vom face ceea ce va purta numele de Sanctuar; în iatacul tău sfânt ne vom petrece noaptea; acolo ne vom odihni! Da, vom întemeia un sanctuar; așezarea lui fi-va piciorul nostru pe pământ; în ziua în care vom sosi ne vom afla răgazul!» Când Marduk auzi aceste cuvinte, trăsăturile chipului său, ca ziua, străluciră măreț «Da, zidiți Babilonul (ceresc), pe care ați dorit a-l clădi; să fie încheiată zidiri de cărămizi și să înălțați sanctuarul!»

Anunnaki mânuiră hârlețul. În anul întâi ei făcură cărămizi; când veni al doilea an, E-Saggila, perechea potrivnică a lui Apsu, fu înălțat până în vârf. Ei zidiră înaltul turn în caturi al lui Apsu, iar pentru Anu, Enlil și Ea ma i statorniciră un lăcaș. (Marduk), în toată mărirea, veni și se așeză dinaintea lor și privi cu încântare Eshara, din temelie până în creastă. După ce isprăviră de clădit E-Saggila, Anunnaki își făcură cu toții propriile lor altare: trei sute de Igigi din ceruri și șase sute ai lui Apsu se uniră aici cu toții. Domnul, în marele-I sanctuar ce-l făcuseră pentru el să-l aibă lăcaș, îi așeză la ospăț pe zei, pe părinții lui, [și le vorbi]: «Iată Babilonul, locul șederii voastre: gustați plăcerea, săturați-va de veselia ce [vi se hărăzește!]» Atunci zeii cei mari se așezară, își pregătira cânila cu

bere și se puseră pe benchetuit. Când își încheiară petrecerea, el înălțară o rugă smerită în temutul E-Saggila, (arătând) ce temeinic statornicit au fost planurile tuturor rânduielilor, cum toți zeii și-au dobândit prin împărțire sălașele lor din ceruri și de pe pământ; zeii cei mari, în număr de cincizeci, așezară, iar cei șapte zei ai Destinilor luară

hotărârea deodată. Domnul primi Arcul, arma sa, și îl puse dinaintea lor. Zeii, părinții lui, priviră și coarda ce i se făcuse. Văzând ce minunat fusese făurit acest Arc, părinții lui (Marduk proslăviră înaltele isprăvi săvârșite de el. În adunarea zeilor, Anu ridică Arcul și, sărutându-l, (roști): «Fie el Odrasla!» — apoi numi astfel numele Arcul «Lemn-lung» să fie cel dintâi, și al doilea — «Atingă-și ținta», iar al treilea nume — «Steaua Arcului». Pe aceasta o făcu să strălucească în ceruri, și hărăzi locul printre dumnezeieștile [constelații], suratele ei.

După ce Anu rostui sorțile Arcului, el așeză un tron regal care, printre zei, era cel mai înalt și, în adunarea zeilor îl înscăuna (pe Marduk). Marii zei se adunară laolaltă și slăviră întru vecie soarta lui Marduk. Ei rostiră asupra lor înșile un blestem; se jurară pe apă și pe ulei și își atinseră gâtul: ei îi dădură stăpânirea regească asupra zeilor și îi adeveriră puterea peste zeii din cer și de pe pământ. Anshar îl socoti mai presus (decât toți) și îl numi Asariludu: «Să ne prosternăm la auzul acestui nume!» «Fie ca zeii să asculte, cinstindu-l, ceea ce le vorbește și cea mai tare sus și jos să fie porunca lui. Preamărit fie el, Fiul și răzbunătorul nostru! Domnia să-i fie cea mai puternică și fără pereche. Păstorească el Capetele Negre⁹, făpturile sale, și de-a lungul vremilor zică-se fără uitare cântarea lui. Să se statornicească pentru părinții săi ofrande neîntrerupte și să nu se curme grija pentru nevoile lor, să fie slujite altarele lor, să fumege tămâie, înalțe-se descântecul oamenilor! Pe pământ să se facă aidoma cu ceea ce se săvârșește în cer».

[...]

Chiar dacă se despart Capetele Negre întru credința lor în zei, pentru noi, în toate numele cu care noi l-am numit, el să fie Dumnezeul nostru!

Numi-vom așadar cele cincizeci de nume ale lui, ca să izbucnească slava ființei sale și așijderea întru faptele lui.

Marduk! așa cum l-a numit de la naștere tatăl său Anu, căci el dăruiește pășuni și adăpători și aduce belșugul în staule, el care cu arma Potopului i-a ferecat pe cei răzvrățiți și i-a salvat pe zei, pe părinții săi, pândiți de primejdie grea.

Da, Fiul Soarelui, cum l-au numit zeii pe cel în a cărui lumină arzătoare ei nu-și curmă mersul nicicând.

Oamenilor, pe care i-a făcut ființe înzestrate cu suflare, le-a poruncit să-i slujească pe zei, ca aceia să se afle în pace. A zămisli, a nimici, a ierta și a pedepsi — iată ce să stea în puterea lui; toți să-și îndrepte privirea spre el!

[...]

Tablita VII

Asari, cel ce le-a dat (oamenilor) învățătura, a statornicit hotarele (câmpului), el, făuritorul grânelor și al pânzei de in, cel ce odrăsleşte verdeața!

[...]

Nebiru! el păzește nestrămutat locurile de trecere din cer și de pe pământ, ca (zeii) să nu treacă în sus ori în jos, căci el îi pândește.

Nebirul" e steaua lui, pe care a făcut-o să strălucească în cer; ea stă în locul polar și celelalte o privesc zicând: «El care, neobosit, nu încetează să străbată sânul mării, fie numele său Nebiru, el care stă drept la mijloc!

El le hotărăște stelelor cerului calea lor trainică și tot el mână, ca pe o turmă, pe toți zeii laolaltă! El o înlănțuie pe Tiamat, el îi scurtează viața, și scurtă să fie aceasta! Când zilele vor îmbatrâni fie ca ea să se îndepărteze de generațiile viitoare, fără să fie oprită în loc, și să ia zborul pe veci!»

[...]

Toate numele acestea pe care le rostiră zeii Igigi, când le auzi Ea, sufletul său întreg începu să cânte de veselie; acesta rosti: «El, ai cărui părinți i-au slăvit numele, îmi este aidoma mie; fie deci numele său, de asemenea, Ea!

Aibă el așadar puterea să pună în lucrare toate datinile mele, și întregul poruncilor mele rânduiască-l tot el!»

Cu numele acesta Cincizeci, zeii cei mari au numit cele cincizeci de nume ale sale și semnul său l-au socotit mai presus decât al tuturor. Să fie ele ținute minte, întâiul (rostit) să le dezvăluie (pe celelalte), înțeleptul și inițiatul să le cerceteze laolaltă, tatăl rostească-le iarăși și iarăși, ca să le învețe fiii, să le cunoască toți ca pe al Păstorului și al Ciobanului, [astfel încât], fără a trece cu vederea pe Enlil al zeilor — Marduk, țara sa să propășească și el însuși să fie nevătămat! Dăinuitor este cuvântul lui, neștrămutată îi e vorba, ceea ce gura lui a rostit nu mai poate schimba nici un zeu! Dacă privește cu mânie, el ceafa nu și-o întoarce, când e ațâțat, nici un zeu nu-i înfruntă supărarea.

Nepătrunsă îi e inima, larg îi este sufletul! Păcătosul și nelegiuitul sunt nesuferiți în fața ochilor săi.

Această descoperire, despre care vorbitu-s-a înainte de el, unul dintâi a scris-o astfel încât să o afle urmașii.

Glas să se dea numelui [viteazului] Marduk, căruia i-au dat naștere zei Igigi, făcându-se cunoscut cântecul lui Marduk care a înlănțuit-o pe Tiamat și a luat Domnia!

Varianta cosmogonică a lui Berossos

În vasta lucrare în trei volume, *Babyloniaca*, scrisă în grecește (sec. IV î.H.) preotul chaldean Bel-Usur (Berossos) al zeului Bel-Marduk din Babilon, figura o cosmogonie repovestită rezumativ de episcopul creștin Eusebius din Cesareea; confruntarea acestui fragment cu „poemul creației” *Enuma elish* e interesant și pentru confirmarea mitului ca atare, ca și pentru unele nuanțe care la Berossos (poate și datorită rezumatului făcut de Eusebius) par mai explicite.

El (Berossos) spune că a fost o vreme în care totul era beznă și apă și că în ea au prins viață făpturi monstruoase și de o alcătuire nemaipomenită, care aveau forme stranii. Căci au apărut oameni cu două aripi și unii chiar cu patru aripi și cu două fețe, iar

alții, care aveau un trup și două capete, un cap bărbătesc și altul femeiesc și sex dublu, de bărbat și de femeie, și alt soi de oameni dintre care unii aveau labe și coarne de capră, iar alții picioare de cal și încă alții având partea din spate de cal și partea din față de om, care erau la înfățișare ca hipocentaurii, și că au luat ființă tauri având capete de oameni, și câini cu patru trupuri, având la spate cozi de pește, și cai cu capete de câini și oameni [de asemenea cu cap de câine] și alte animale având capete și trupuri de cai și cozi de pește și alte făpturi vii având formele tuturor soiurilor de dobitoace, și pe lângă aceste animale, pești și reptile și șerpi și alte dobitoace și alte ființe vii, în cea mai mare parte minunate și având înfățișări amestecate — ale unora cu ale celorlalte —, ale căror chipuri se aflau așezate în templul lui Bel, iar aceste vietuitoare ascultau de porunca unei femei, numele căreia era Homoroka, și aceasta se rostește în limba caldaică Thamte (Tiamat), iar elinește tălmăcim Thalassa (marea), nume al cărui număr este aidoma cu cel pentru Selene (luna). Așadar, întrucât lucrurile stăteau astfel, ivindu-se Bel pe neașteptate, el a despiciat femeia la mijloc și din una dintre jumătățile ei a făcut pământul, iar din cealaltă cerul, și făpturile vii care erau în ea au dispărut; și el (Berosos) zice că această poveste este alegorică, deoarece acel tot fiind principiul umed și în el născându-se făpturi vii, zeul acesta își smulse capul și zeii ceilalți au amestecat cu țărână sângele care curgea și i-au făcut pe oameni. Asta pentru că ei (oamenii) sunt în stare să cugete și să ia parte la înțelepciunea dumnezeiască.

Iar Bel¹² — pe care îl tălmăcim prin Zeus — despiciând bezna la jumătate, a despărțit pământul și cerul unul de altul și a pus rânduială în lume, și oamenii, neputând îndura nașterea luminii, au dispărut, iar Bel, văzând ținutul pustiu și sterp, i-a poruncit unuia dintre zei ca, după ce îi va fi fost smuls capul, cu sângele care curgea să facă pământul și să făurească pe oameni și acele animale ce ar putea să îndure aerul. Și Bel a creat astrele, soarele, luna și cele cinci planete; iată ce, după cum spune (Alexandros) Polyhistor, povestea Berosos în Cartea întâia a sa [...]

(Eusebius din Cesareea, Praeparatio Evangelica)

NOTE

1

Hammurabi — rege babilonian (* 1792—* 1730 î.H.), reformator juridic (Codul lui Hammurabi) și religios a introdus cultul suprem al lui Marduk, devenit zeul prin excelență), întemeietorul unui Babilon imperial autocrat (s-a autodenumit „incomparabilul Hammurabi”). Reforma sa religioasă impunând ca zeu suprem, creator al lumii, pe Marduk, avea menirea să-i confirme sistemul monarh absolut, printr-un model ceresc.

2

Apsu — de la zeul sumerian Abzu (babil. Apsu), al abisului, simbolizând întâi apele dulci, apoi abisul (sau principiul masculin al haosului acvatic primordial); mai târziu, sinonim al tărâmului mortii (sau, ca personificare, moartea însăși).

3

Anukki (mai frecvent Anunnakî) — divinități secundare din miturile Mesopotamiei, comparati cu divinitatea ebraică plurală Elohim, aveau attribute artisanale la nivel cosmic; în număr variabil (pîna la șase sute), erau considerate genii anonime, produse de zeul celest Anu.

Anunnaki and the Tree of Life

4

Igigi (Șapte-Zei) — divinități mesopotamiene cerești de prim rang, socotite primordiale; numele unor constelații și semne zodiacale în astronomia caldeeană.

5

Cerurile unde pe Anu, pe Enlil și pe Ea îi puse să se așeze în sfintele lor locuri — reforma lui Hammurabi nu s-a atins de marii zei ai tradiției babiloniene, astfel că Anu (zeu ceresc), Enlil („zeul văzduhului”) și Ea (zeu antropogenic și posesor al înțelepciunii supreme) sunt venerați în continuare deși convertiți la noua structură piramidală, subalternă lui Marduk.

6

Shamash (subst. com. — slugă; mai târziu — soare) — zeu solar; în Mesopotamia pastorală, subaltern Zeului-Lună (Sin, apoi Nannar) cât timp mișcarea transhumantă a turmelor depindea de reperul plenar al nopții; o dată cu revoluția agrară, când Soarele devine factorul și reperul principal al recoltelor, din subaltern Shamash ajunge zeu principal și legislatorul universal.

7

Marele Nod — alegorie a curcubeului.

8

Făcând oamenii, la porunca lui Marduk, din sângele zeului sacrificat Kingu (uzurpatorul funcției lui Apsu), zeul antropogenic și sapiențial Ea introduce (în simbolul impus de teologia babiloniană) pãrticica divină în om; sacrificarea lui Kingu în opera antropogenică (cf. miturile creației din India vedică, America precolumbiană etc.) are semnificația aruncării păcatelor divine și umane asupra lui, ca țap ispășitor.

9

Capetele Negre (în Sumer, apoi în toată Mesopotamia)—oamenii de rând, mai ales păstorii și țărani.

10

Nebiru — planeta Saturn.

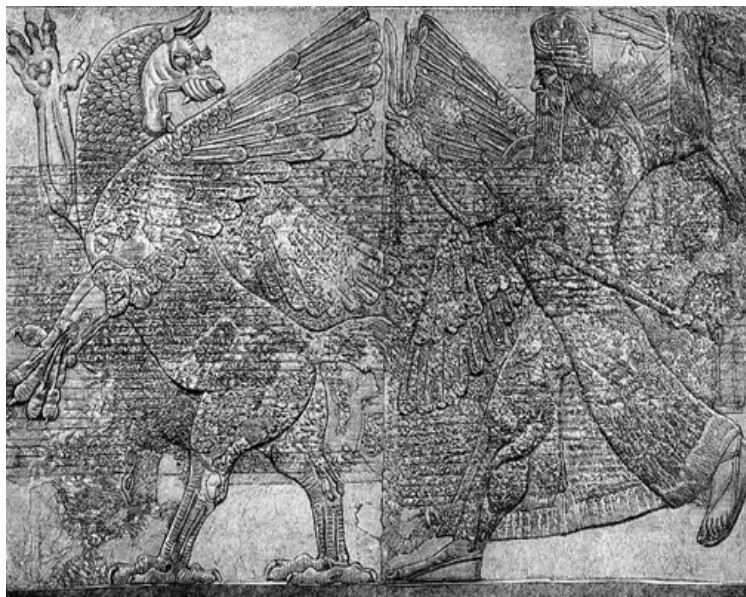
11

Cincizeci de nume (în mai multe variante onomastice) — atributele cumulate de Marduk, așa cum le cumulase anterior Enlil; de altfel toate sunt sumeriene. Va fi fost și intenția lui Hammurabi de a elabora un monoteism totalitar, dovedit însă imposibil în condițiile mobile din Mesopotamia și mai ales din Babilonul eterogen și cosmopolit.

12

Bel — zeu de origine akkadiană; comun ariei semite, prezent și în Biblie: Bel-Merodah (bel — domn, stăpân), simbol al soarelui la fenicieni, preluat în Babilonul timpuriu ca zeu htonic, apoi confundat cu Marduk.

CUPRINS

Enûma Eliš - O geneza înainte Genezei.....	2
ENUMA ELISH: REORGANIZAREA LUMII	3
TABLITA I	4
Tablita II	6
Tablita III	8
Tablita IV	9
Tablita V	11
Tablita VI	12
Tablita VII	14
Varianta cosmogonică a lui Berossos	15
NOTE	16